

Sygn. akt VI GC 90/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Barbara Frankowska

Protokolant: st. sekr. sądowy Małgorzata Zawilo

po rozpoznaniu w dniu 9 listopada 2016 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: **W. C.**

przeciwko: **S. F. i H. D. – wspólnikom (...) s.c. w T.**

o zapłatę

I. **z a s ą d z a** solidarnie od pozwanych S. F. i H. D. na rzecz powódki W. C. kwotę 559.153 zł (pięćset pięćdziesiąt dziewięć tysięcy sto pięćdziesiąt trzy złote) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 23 listopada 2016r. do dnia zapłaty,

II. **o d d a l a** powództwo w pozostałym zakresie,

III. **z a s ą d z a** solidarnie od pozwanych na rzecz powódki kwotę 7.571,88 zł (siedem tysięcy pięćset siedemdziesiąt jeden złotych 88/100) tytułem kosztów procesu,

IV. **n a k a z u j e** pobrać solidarnie od pozwanych S. F. i H. D. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Rzeszowie kwotę 22.694,82 zł (dwadzieścia dwa tysiące sześćset dziewięćdziesiąt cztery złote 82/100) tytułem brakującego wpisu od rozszerzonego żądania pozwu,

V. **n a k a z u j e** pobrać od powódki W. C. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Rzeszowie kwotę 3.391,18 zł (trzy tysiące trzysta dziewięćdziesiąt jeden złotych 18/100) tytułem brakującego wpisu od rozszerzonego żądania pozwu,

VI. **z w r a c a** powódce W. C. kwotę 561,97 zł (pięćset sześćdziesiąt jeden złotych 97/100) tytułem niewykorzystanej zaliczki na wydatki.

Sygn. akt VI GC 90/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 23 listopada 2016r.

Powódka W. C., prowadząca działalność gospodarczą pod firmą Firma Produkcyjno-Handlowo-Usługowa (...) W. C. w D. W., pozwem z dnia 16 stycznia 2015r. (data stempla pocztowego k. 27), wniosła o zasądzenie solidarnie od pozwanych S. F. i H. D., prowadzących działalność gospodarczą pod firmą (...) -sys s.c. w T., kwoty 122.370,60 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 9 listopada 2013r. do dnia zapłaty i kosztami postępowania tytułem odszkodowania w

związku z niewykonaniem przez pozwanych umowy z dnia 14.03.2012r. na pośrednictwo w zakupie na rynku wtórnym i dostarczenie dwóch sprawnych elektrowni wiatrowych, zmienionej aneksem z dnia 19.03.2012r. Powódka wyjaśniła, że mimo wpłacenia pozwany zaliczek na zakup elektrowni nie wywiązali się oni z tej umowy wskutek czego powódka poniosła szkodę w postaci utraconego zysku, która z każdym miesiącem powiększa się. Pozwani zakupili jedynie dwie wieże do elektrowni wiatrowych na podstawie odrębnej umowy, jednak bez elektrowni są one nieprzydatne powodce do umówionego użytku.

W dniu 26 stycznia 2015r. w sprawie został wydany nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (k. 30).

Każdy z pozwanych w sprzeciwie od powyższego nakazu zapłaty wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu podnosząc tożsame zarzuty. Pozwani nie kwestionowali zawarcia spornej umowy na pośrednictwo w zakupie elektrowni wiatrowych uzupełnionej o uzgodnienia ustne, że zakresem umowy objęty jest także montaż zakupionych wież wiatrowych, lecz zarzucili, że powódka nie wykazała powstania szkody, ani jej wysokości. W trakcie wykonywania umowy okazało się, że wieże wiatrowe nie mogły być postawione i uruchomione z uwagi na brak projektu energetycznego, a także brak przyłącza energetycznego bez których nie tylko nie ma możliwości postawienia, ale tym bardziej uruchomienia i czerpania korzyści z wież wiatrowych. Nadto prace montażowe musiały być przerwane z powodu braku pozwolenia na budowę, o które strona powodowa nie wystąpiła. Pozwani zgodnie z art. 640 kc wielokrotnie wzywali powódkę do poczynienia kroków niezbędnych dla kontynuowania dalszych prac, czego nie wykonała. Z tych względów zlecenie nie mogło zostać wykonane.

Powódka w odpowiedzi na sprzeciwy podtrzymała żądanie pozwu kwestionując brak odpowiedniej dokumentacji na posadowienie i uruchomienie elektrowni wiatrowych. Jedynie z przyczyn leżących po stronie pozwanych, pomimo posiadanych pozwoleń, wymaganej dokumentacji projektowej oraz decyzji administracyjnych nie mogła rozpocząć produkcję energii elektrycznej.

Pozwani podtrzymali zarzuty podniesione w sprzeciwie, że powódka nie uczyniła zadość przepisom prawa w konsekwencji czego nawet dostarczone i prawidłowo zainstalowane elektrownie wiatrowe nie mogły zostać uruchomione, a tym bardziej spełniać swoich funkcji z uwagi na brak przyłączenia do sieci. Powódka nie przygotowała planu energetycznego przyłączenia elektrowni wiatrowych z układem pomiarowo rozliczeniowym dla turbin wiatrowych typu M. M./ 250 kW o mocy przyłączeniowej 500 kW. Powódka posiadała bowiem projekt energetyczny przyłączenia dla elektrowni wiatrowej typu (...) 300 kW, które jak się okazało są niedostępne na rynku wtórnym. Powódka nie przygotowała projektu energetycznego przyłączenia dla nowo zamówionych elektrowni dlatego nawet pomimo ich zainstalowania nie mogłyby spełniać one swoich funkcji. Wg pozwanych dotychczasowy projekt na wieże typu (...) 300 kW nie mógł być wykorzystany dla modelu M. 250 kW.

Powódka pismem datowanym na 13.08.2015r. (k. 400) uściśliła, że powództwo obejmuje szkodę wyrządzoną jej za okres od dnia 9 listopada 2013r. do dnia 10 lipca 2015r. Datę końcową okresu odszkodowawczego wyznacza dostarczenie powodce w połowie lipca 2015r. turbin wiatrowych dostarczonych przez innego kontrahenta, z uwzględnieniem czasu potrzebnego na ich montaż. Natomiast po opinii biegłego powódka, pismem datowanym na 23 czerwca 2016r. (k. 577 i nast.), rozszerzyła żądanie pozwu do kwoty 644.090,07 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 9.11.2013 r. do 31.12.2015r. oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1.01.2016r. do dnia zapłaty.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 14 marca 2012 r. strony procesu zawarły umowę pośrednictwa w zakupie na mocy, której pozwani jako pośrednicy zobowiązali się do zakupu na rynków wtórnym na rzecz powódki, jako zleceniodawcy, za powierzone przez nią pieniądze i za wynagrodzeniem, dwóch sprawnych elektrowni wiatrowych typu M. moc 250/50 KW i wys. 30m, za maksymalną cenę podaną w umowie oraz transportu tych urządzeń do Polski na wskazany w umowie adres przedsiębiorstwa powódki (§ 1 i 3 ust. 1 umowy). W aneksie z dnia 19.03.2012r. do powyższej umowy pozwani jako pośrednicy oświadczyli, że cena elektrowni jest łącznie z transportem do kupującego oraz, że zobowiązują się do

zakupu za powierzone pieniądze 11 metrowego podwyższenia wież za cenę 4000 EUR za sztukę, plus transport do kupującego na wskazany adres.

W dniu 26 marca 2012r. strony zawarły kolejną umowę pośrednictwa w zakupie tym razem dwóch wież do elektrowni wiatrowych, o wskazanych parametrach i za maksymalną cenę określoną w umowie oraz transport tych wież do Polski, na adres zleceniodawcy i na jego koszt.

Tytułem zaliczek na wiatraki powódka zapłaciła pozwanym kwotę 82 252 zł w dniu 19.03.2012r. oraz kwotę 185 728,50 zł w dniu 5.12.2012r.

dowód: umowę z dnia 14.03.2012r. wraz z aneksem (k.), umowa z dnia 26.03.2012r. (k. 241), potwierdzenia wpłat (k. 242-243)

Poza sporem jest okoliczność, że pozwani dostarczyli powódce dwie wieże elektrowni wiatrowych w wykonaniu umowy z 26.03.2012r.

Pismem datowanym na 30 września 2013r. powódka wezwała pozwanych do wykonania umowy z dnia 14 marca 2012 r. dotyczącej pośrednictwa w zakupie dwóch elektrowni wiatrowych – w terminie miesiąca od dnia otrzymania wezwania, jednakże nie później niż do dnia 8 listopada 2013r.

dowód: pismo z 30.09.2013r. (k. 247)

Powódka podjęła decyzję o budowie elektrowni wiatrowej w 2007 roku. Początkowo miały być to dwie elektrownie o mocy 300 kW i na takie była przygotowywana cała dokumentacja, a kiedy okazało się, że takie elektrownie trudno kupić na rynku wtórnym wystąpiła o zmianę dokumentacji na budowę elektrowni o mocy 250 kW. Negocjacje z pozwanymi odnośnie zakupu elektrowni o takiej mocy powódka rozpoczęła po uzyskaniu prawomocnego pozwolenia na budowę. Pozwani poza umowami pośrednictwa ustnie uzgodnili z powódką, że wykonają fundamenty pod elektrownie, postawią wiatraki i uruchomią je. Końcem 2013 roku pozwani przystąpili do betonowania fundamentów ale pracy tej nie skończyli. Przez cały czas z pozwani zapewniali powódkę, że wiatraki zostaną dostarczone, co ostatecznie nie nastąpiło. W czasie kiedy pozwani zaczęli wykonywać fundamenty powódka miała pełną dokumentację a także promesy ministerstwa na wytwarzanie i sprzedaż energii elektrycznej oraz wykonała wszystkie przyłącza. Projekt został opracowany na elektrownie o wyższej mocy, co oznacza że aparatura przyłączeniowa spełniała wymagania odpowiednie dla generatorów o niższej mocy, jakie ostatecznie miały być zamontowane. Problem dostosowania wielkości zabezpieczeń do takiej elektrowni nie wymagał przeprojektowania dla realizacji inwestycji, bo weryfikacja wielkości zabezpieczeń następuje dopiero po wybudowaniu elektrowni. Tylko w sytuacji gdyby moc elektrowni była wyższa od zaprojektowanej należałoby sprawdzić aparaturę łączeniową. Przy niższej mocy aparatura łączeniowa pozostaje ta sama, a zmieniają się tylko nastawy zabezpieczeń. Nie ma potrzeby zmiany projektu.

dowód: zeznania świadka J. C. (1) (pomocniczo k. 232); dokumentacja zawierająca projekt budowlany, projekt zagospodarowania, projekt architektoniczno-budowlany część architektoniczno-konstrukcyjna, projekt budowlany część elektryczna, projekt zamienny na elektrownie (...) M530/250 kW na posadowienie elektrowni wiatrowych typu (...) 300-31 wraz z przyłączeniem do sieci energetycznej liniami kablowym niskiego napięcia (k. 257-368), umowa numer (...) o przyłączenie do sieci przedsiębiorstwa energetycznego z dnia 19.02.2010r. wraz z aneksem (k. 372 – 378), pisma powódki do (...) SA z dnia 13.12.2013 r., 19.08.2014r., (k. 380 – 382), opinia pisemna biegłego F. Ś. (k. 440), opinia ustna ww. biegłego (pomocniczo k. 605-606)

Wyliczenie zysku jaki przyniosłyby powódce zamontowane i uruchomione elektrownie wiatrowe zostało przez biegłego dokonane na podstawie opracowanych map Polski zasobów energetycznych wiatru, które dla miejscowości D. W., gdzie sporne elektrownie miały być uruchomione, zasoby te oceniane są na 750 – 1000 kWh/m²/rok, co przy średnicy łopat 26 m², powierzchni zataczania przez łopaty 530,6 m² pozwala na uzyskanie średniorocznie 397 MWh. Przy uwzględnieniu uruchomienia dwóch elektrowni możliwe do uzyskania wartość energii elektrycznej wynoszą:

okresie od 7.11 do 31.12.2013 r. – 41.958 zł;

w 2014r. - 371 462 zł;

okresie od 10.01 do 10.07.2015 r. - 147 259 zł.

Mając na uwadze, że biegły zamiast wyliczyć utracony zarobek za okres od dnia 9 listopada 2013 r. przyjął do rozliczenia czas od 7 listopada 2013 r. działaniem matematycznym polegającym na wyliczaniu średniego dziennego zysku w okresie od 7.11 - 31.12.2013 r. ustalono, że za okres od 9.11 – 31.12.2013r. utracony zysk przy zaokrągleniu do pełnych złotych wynosi 40 432 zł (41.958 zł : 55 dni = 762,87 zł x 53 dni = 40.432 zł). W konsekwencji utracony zysk za okres od 9.11.2013r. do 10.07.2015r. wynosi łącznie 559.153 zł (40 432 zł + 371 462 zł + 147 259 zł).

dowód: zestawienie tabelaryczne wyliczeń biegłego F. Ś. (k. 548)

Ustalając powyższy stan faktyczny Sąd oparł się na w/w dowodach z dokumentów, w tym przedłożonej dokumentacji dot. inwestycji z zawartymi w niej dokumentami urzędowymi, które co do prawdziwości i treści nie były kwestionowane. W pełni wiarygodne są także zeznania świadka J. C. (1), bo dają spójny opis zdarzeń, znajdują potwierdzenie w pozostałym zgromadzonym materiale dowodowym, w tym w opinii biegłego.

Opinia biegłego F. Ś. (2) także jest w pełni wiarygodna, bo stanowisko biegłego jest w sposób zrozumiały umotywowane, wnioski są stanowcze, sformułowane w sposób przystępny także dla osób nie posiadających wiadomości specjalnych. Biegły w opinii ustnej także szczegółowo odniósł się do zarzutów pozwanych do opinii pisemnej.

Sąd pominął zawnioskowany przez pozwanych dowód z zeznań świadka M. K., bo pozwani nie uiszcili zaliczki na poczet wydatków związanych z przeprowadzeniem tego dowodu (pisma wzywające do uiszczenia zaliczki k. 215 i 217, zpo k. 219-220).

Dowód z przesłuchania stron został ograniczony do przesłuchania powódki, bo pozwani wezwani na rozprawę w dniu 8.07.2015r. pod rygorem pominięcia dowodu z przesłuchania (wezwania k. 214 i 216, zpo k. 219-220) nie stawili się nie usprawiedliwiając niestawiennictwa zaświadczeniami biegłego lekarza sądowego (k. 223-229) i przesyłając wnioski o odroczenie rozprawy jedynie faksem w dniu rozprawy.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powództwo po rozszerzeniu zasługiwało na uwzględnienie w części.

Powódka W. C. formułując ostatecznie żądanie pozwu w piśmie datowanym na 23.06.2016r. wskazała, że kwota 644.090,70 zł stanowi odszkodowanie naliczone za okres od 9 listopada 2013r. do 10 lipca 2015r. w związku z niewykonaniem przez pozwanych umowy z dnia 14 marca 2012 r. w przedmiocie pośrednictwa w zakupie i dostarczeniu dwóch sprawnych elektrowni wiatrowych. Jest to rzeczywista szkoda jaką poniosła powódka wskutek niewykonania zobowiązania przez pozwanych i stanowi utracony zysk wskutek braku możliwości uruchomienia produkcji energii odnawialnej, do czego brakowało jedynie dostarczenia spornych turbin. Pozwani zaś kwestionując roszczenie objęte pozwem zarzucili, że powódka nie miała kompletnej dokumentacji niezbędnej do uruchomienia elektrowni więc nawet gdyby dostarczone zostały sporne turbiny i tak nie mogłaby uruchomić produkcji i czerpać z niej zysków.

W tych okolicznościach na powódce spoczywał ciężar wykazania przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej wynikających z art. 471 kc w zw. z art. 6 kc, a to:

- niewykonania zobowiązania przez pozwanych (ta okoliczność nie była kwestionowana);
- poniesienia z tego tytułu szkody, która zgodnie z art. 361 § 2 kc może obejmować straty oraz utracone korzyści;

- związku przyczynowego pomiędzy niewykonaniem zobowiązania a doznaną szkodą, który zamyka się w relacji normalnego (adekwatnego) następstwa działania lub zaniechania sprawcy szkody.

Natomiast na pozwanych spoczywał obowiązek wykazania podniesionych zarzutów negujących poniesienie przez powódkę szkody wskutek niedostarczenia przez pozwanych spornych turbin, tj. że nie mając odpowiedniej dokumentacji i tak nie mogłaby przystąpić do produkcji energii odnawialnej, stąd nie utraciła żadnych korzyści (art. 6 kc).

W niniejszej sprawie stwierdzić należy, że pierwsza z przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanych była niesporna ponieważ nie kwestionowali oni faktu niewykonania umowy z dnia 14.003.2012r. i niedostarczenia powódce, nawet po wyznaczeniu ostatecznego terminu na wykonanie umowy pismem z dnia 30.09.2013r. (najpóźniej do dnia 8.11.2013r.), dwóch turbin wiatrowych opisanych co do typu, rodzaju i parametrów w umowie.

Na podstawie dowodu z przesłuchania świadka J. C. oraz opinii biegłego F. Ś. uznać należy, że powódka wykazała pełną gotowość do realizacji inwestycji i posiadanie kompletnej dokumentacji projektowej i wymaganych dokumentów urzędowych pozwalających na uruchomienie elektrowni na bazie turbin, które mieli dostarczyć pozwani oraz rozpoczęcie produkcji energii elektrycznej z odnawialnego źródła. Pozwani dla wykazania swojego zarzutu zaoferowali dowód z przesłuchania świadka M. K. oraz przesłuchania stron, ale nie doprowadzili przeprowadzenia tych dowodów, bo nie uiszcili zaliczki na poczet wydatków związanych z dopuszczeniem dowodu z przesłuchania świadka, a na rozprawie w tut. Sądzie nie stawiali się nie usprawiedliwiając prawidłowo nieobecności (nie przedstawiali zaświadczeń biegłych lekarzy sądowych dla wykazania niemożliwości stawiennictwa w sądzie, co spełniało warunków z art. 214 ⁽¹⁾ § 1 kpc, o czym byli pouczeni – vide k. 225-229 oraz k. 509-514, 517). Zresztą ostatecznie ma to znaczenie drugorzędne skoro okoliczność czy powódka dysponowała pełną i kompletną dokumentacją pozwalającą zgodnie z prawem rozpocząć produkcję energii odnawialnej przy użyciu turbin, które mieli dostarczyć pozwani, w dacie realizacji umowy poddano ocenie biegłego specjalisty z zakresu odnawialnych źródeł energii F. Ś., który analizując przedłożoną przez powódkę dokumentację jednoznacznie stwierdził, że była ona kompletna (k. 440). Powódka bez przeszkód mogłaby doprowadzić inwestycję do końca i uruchomić produkcję.

Powyższe dało także podstawę do przyjęcia, że powódka wykazała adekwatny związek przyczynowy pomiędzy niewykonaniem zobowiązania przez pozwanych a poniesioną szkodą z tytułu utraconych korzyści. Dodać należy, chociaż nie było z tego tytułu żadnych zarzutów, że powódka nie mogła wcześniej starać się o uzyskanie turbin z innego źródła (od innego kontrahenta), bo niezaprzeczona była w procesie okoliczność, że pozwani nie zwrócili powódce uiszczonych zaliczek na poczet kosztów zakupu urządzeń i konieczne był wytoczenie procesu o zwrot uiszczonych kwot, co było przedmiotem oddzielnego postępowania.

Wysokość szkody poniesionej z tytułu utraconych korzyści za okres od 7.11.2013r. do 10.07.2015r. wyliczył biegły F. Ś. w uzupełnieniu opinii – tabela 2 k. 548. Jak wskazano w ustaleniach faktycznych wysokość szkody poniesionej przez powódkę za poszczególne okresy kształtowała się następująco:

okresie od 9.11 do 31.12.2013 r. – 40 432 zł;

w 2014r. - 371 462 zł;

okresie od 10.01 do 10.07.2015 r. - 147 259 zł.

W sumie daje to kwotę 559.153 zł, którą zasądzono na rzecz powódki solidarnie od pozwanych tytułem należności głównej w pkt I wyroku na podstawie art. 471 kc w zw. z art. 734 kc i 361 § 2 kc. W pozostałym zakresie, czyli co do kwoty 84.937,07 zł powództwo co do należności głównej oddalono, jako nieudowodnione (art. 6 kc). Sąd nie uwzględnił wyliczenia powódki zawartego w piśmie rozszerzającym żądanie pozwu (k. 578) ponieważ biegły na żądanie Sądu ostatecznie wyliczył należność za sporny okres, z uwzględnieniem, drobnej korekty co do daty początkowej od 9 listopada 2013r, zamiast 7 listopada 2013r., co jednak Sąd we własnym zakresie, prostym działaniem matematycznym uzupełnił po to aby nie wydłużać już niepotrzebnie procesu o zlecenie prostego wyliczenia biegłemu. Zresztą ten sam

zabieg zrobiła pozwana próbując wyliczyć odszkodowanie za 2013r., chociaż biegły uwzględnił tylko 2014r. Jednak w tym przypadku dokonanie wyliczeń za rok 2013 w oparciu o dane z 2014r. powinno być zweryfikowane przez biegłego, bo jak finalnie okazało się rozliczenie jest niższe o niebagatelną kwotę prawie 85.000 zł.

Orzekając o odsetkach Sąd miał na uwadze, że powódka przez cały tok procesu podtrzymała żądanie zasądzenia odsetek od dnia 9 listopada 2013r., czyli od daty kiedy upływał termin do dostarczenia spornych turbin wiatrowych, nie uwzględniając, że okres za jaki wylicza odszkodowanie to czas od 9.11.2013r. do 10.07.2015r., przy czym data końcowa do kiedy powódka nalicza utracone korzyści przypada na ponad pół roku po wytoczeniu powództwa w sprawie co nastąpiło w dacie 16.01.2015r. Roszczenie z tytułu odszkodowania ma co do zasady charakter bezterminowy (art. 455 kc). Dlatego do wymagalności tego roszczenia konieczne jest wezwanie do zapłaty i w przypadku nieokreślenia terminu płatności powinno być płatne niezwłocznie (czyli w takim czasie, jaki jest konieczny do weryfikacji oraz czynności związanych z samą zapłatą), czyli nie dłużej niż w terminie 14 dni. Powódka nie przedłożyła dowodu przedsądowego wezwania pozwanych do zapłaty spornego roszczenia (zawezwanie do próby ugodowej w sprawie V GCo 202/14 nie dotyczy roszczenia odszkodowawczego – oświadczenie do protokołu rozprawy k. 231) i dodatkowo policza szkodę za dalszy okres ponad pół roku po wytoczeniu powództwa, co zbiega się momentem uruchomienia elektrowni wiatrowej, bo już w połowie lipca 2015r. powódka była w posiadaniu turbin. Wszystko to przemawia za podstawą do zasądzenia odsetek od dnia wyrokowania w sprawie (art. 481 kpc) i oddalenia powództwa co do odsetek w pozostałym zakresie.

O kosztach postępowania w sprawie orzeczono na podstawie art. 100 kpc w zw. z art. 105 § 2 kpc i art. 108 § 1 kpc oraz § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie ... (z uwagi na datę wytoczenia powództwa w/w rozporządzenie znajduje zastosowanie), przy uwzględnieniu, że powódka wygrała proces w 87 %, a pozwani solidarnie odpowiedzialni wygrali proces w 13%. Przy rozliczeniu kosztów procesu ponadto istotna jest kwestia, że powódka nie uiszczała wpisu od rozszerzonego żądania pozwu (tj. kwoty 26.086 zł).

W rozliczeniu kosztów procesu w powyższym stosunku orzeczono jak w pkt III wyroku zasądając solidarnie od pozwanych na rzecz powódki kwotę 7.571,88 zł.

Za podstawę obliczeń przyjęto poniesione przez powódkę koszty: wpis 6.119 zł, koszty zastępstwa procesowego 7.217 zł, wynagrodzenie biegłego łącznie 3.638,03 zł. Każdy z pozwanych zaś poniósł koszty zastępstwa prawnego w wysokości po 7.200 zł.

Natomiast w celu rozliczenia nieuiszczonej przez powódkę opłaty sądowej od rozszerzonego żądania pozwu obliczonej w powyższym stosunku nakazano pobrać na rzecz Skarbu Państwa od pozwanych solidarnie kwotę 22.694,82 zł (pkt IV wyroku) i od powódki kwotę 3.391,18 zł (pkt V wyroku).

Przy czym rozliczając nieuiszczony wpis uwzględnić należy, że Sąd nie znalazł podstaw do zwolnienia powódki od rozszerzonego żądania pozwu, o czym orzeczono w protokole rozprawy z dnia 9.11.2016r. (k. 632). Z oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania powódki z dnia 22.06.2016r. (k. 581-585) wynika, że powódka pozostaje w gospodarstwie domowym z mężem (dochód roczny za 2015r. 268.087,89 zł, czyli ponad 22 tys zł miesięcznie), trojgiem niepracujących dzieci oraz teściową (pobierającą rentę miesięczną w wysokości 630 zł). Powódka sama osiągnęła przychód w wysokości 234.024,21 zł. Powyższe daje podstawę do uznania za niezasadny wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych co do rozszerzonego żądania pozwu i orzeczenia w wyroku o konieczności poniesienia przez obie strony kosztów postępowania w zakresie nieuiszczonego przez powódkę wpisu.

Ponadto z urzędu orzeczono o zwrocie niewykorzystanej zaliczki uiszczonej przez powódkę (k. VI).